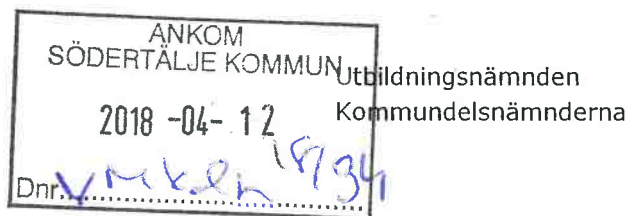

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-04-10

Utbildningskontoret

Utbildningsnämnden

Kommundelsnämnderna

Åtgärdsplan för att förebygga avvikelser inom Elevhälsans medicinska insatser

Dnr: UN 18/48

Sammanfattning av ärendet

I patientsäkerhetsberättelsen från 2017 framkommer att det inom elevhälsans medicinska insats rapporterats ett stort antal avvikelser under året. Dessa har presenterats i en rapport som bifogades patientsäkerhetsberättelsen. I rapporten presenterades de åtgärder som vidtogs för att åtgärda de avvikelser som uppkommit.

Utbildningsnämnden och kommunaldelsnämnderna godkände patientsäkerhetsberättelsen men gav utbildningskontoret ett uppdrag att göra en åtgärdsplan för att förhindra att liknande situation uppstår igen.

I bifogad rapport presenteras åtgärder för att förebygga avvikelser. Åtgärderna är främst en systematisk samverkan mellan verksamhetschef elevhälsans medicinska insats(EMI) och verksamhetscheferna för grundskola och gymnasieskola, samverkan mellan verksamhetschef EMI och rektorer samt utbildning av nyanställda skolsköterskor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2018-04-10 Åtgärdsplan för att förebygga avvikelser inom Elevhälsans medicinska insatser

Åtgärdsplan för att förebygga avvikelser inom Elevhälsans medicinska insatser

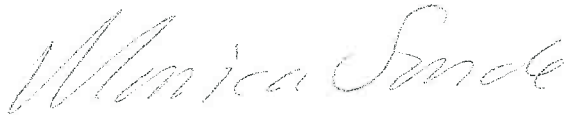
EMI basplan

Ekonomiska konsekvenser och finansiering

Åtgärdsplanen medför inte några förändrade ekonomiska konsekvenser.

Kontorets förslag till nämnderna:

Nämnderna godkänner åtgärdsplan för att förebygga avvikelser inom Elevhälsans medicinska insatser.

Monica Sonde

Utbildningsdirektör

Handläggare: Anna Appelgren
Verksamhetschef Elevhälsans medicinska insats
Resurscentrum
Telefon (direkt): 08-523 025 34
E-post: anna.appelgren@sodertalje.se

Beslutet skickas till

Anna Gannå, verksamhetschef resurscentrum

Anna Appelgren, verksamhetschef Elevhälsans medicinska insats

Akten

2018-04-10

Åtgärdsplan för att förebygga avvikelser inom Elevhälsans medicinska insats

Anna Appelgren
Verksamhetschef elevhälsans medicinska insats
Telefon (direkt): 08-523 025 34
E-post: anna.appelgren@sodertalje.se

1. Bakgrund

I patientsäkerhetsberättelsen från 2017 framkommer att det inom elevhälsans medicinska insats rapporterats ett stort antal avvikelser under året, närmare 800. Dessa har presenterats i en rapport som bifogades patientsäkerhetsberättelsen. I rapporten presenterades de åtgärder som vidtogs för att åtgärda de avvikelser som uppkommit.

Utbildningsnämnden och kommunalnämnderna godkände patientsäkerhetsberättelsen men gav utbildningskontoret ett uppdrag att göra en åtgärdsplan för att förhindra att liknande situation uppstår igen. Detta ska ske genom samverkan mellan verksamhetschef elevhälsans medicinska insats(EMI) och verksamhetscheferna för grundskola och gymnasieskola.

Avvikelsehantering ska inte enbart ses som en funktion att hitta och hantera fel. Det handlar mer om att systematiskt samla kunskaper och få ökad förståelse som hjälper elevhälsans medicinska insatser att förbättra metoder och handläggning. Med det vill verksamhetschefen för elevhälsans medicinska insats informera om att avvikelser även i framtiden kommer att finnas.

2. Nuläge

I Södertälje kommun är skolsköterskorna anställda lokalt på varje skola och har rektor som chef. Den del av arbetet som skolsköterskan utför inom ramen för hälso- och sjukvårdslagen ansvarar verksamhetschefen EMI för. Det innebär att rektor och verksamhetschef behöver ha en förtroendefull samverkan och god kännedom om varandras ansvarsområden.

I Södertälje kommun är följande arbetsuppgifter prioriterade för skolsköterskan:

- Genomföra hälsosamtal i årskurs 1, 2, 4, 7 och årskurs 1 på gymnasiet i enlighet med skollagen. Se bifogad bilaga.
- Uppföljningar på hälsosamtalen.
- Genomföra vaccinationer enligt det nationella barnvaccinationsprogrammet och erbjuda kompletterande vaccinationer upp till 18 års ålder för de elever som behöver.
- Att tillföra medicinsk kompetens och omvårdnadskompetens som ett stöd i det pedagogiska arbetet.
- Att i samverkan med elever, vårdnadshavare och skolans övriga personal arbeta för att ge eleverna kunskap om hälsosamma levnadsvanor och om faktorer som bidrar till hälsa eller ohälsa.
- Vara delaktig i arbetet med att ta fram, genomföra och utvärdera skolans lokala plan för elevhälsa.
- Skriva en verksamhetsberättelse och lämna in till rektor och verksamhetschef för elevhälsans medicinska insats

3. Åtgärder

3.1 Inledning

I och med upptäckten av det stora antal avvikelser har elevhälsans medicinska insats arbetat med att införa rutiner för att förebygga dessa. Från och med hösten 2017 är det infört en obligatorisk introduktionsutbildning för nyanställda skolsköterskor. Där går vi igenom skolsköterskans uppgifter och vilka lagar och författningar elevhälsans medicinska insats har att rätta sig efter. I skolsköterskans arbetsuppgifter ingår det numera i årshjulet att göra en journalgranskning en gång varje läsår. Dessutom ska de gå igenom och jämföra klasslistor i augusti och januari för att upptäcka eventuella nya elever som de inte fått information om. Två gånger per termin meddelar skolsköterskan till verksamhetschefen EMI om hur de ligger till i sin planering av basprogram och vaccinationer. Finns det risk att detta inte kan utföras i rätt tid informeras rektor och ett möte planeras för att göra en handlingsplan.

3.2 Samverkan verksamhetschefer utbildningskontoret och elevhälsans medicinska insats

Ett samarbete mellan verksamhetscheferna har inletts och vi har tagit fram ett årshjul över när vi gör våra avstämningar kring verksamheten. Det som tas upp är verksamhetsrapport, egenkontroller och om det finns brister som behöver åtgärdas. Vi kommer också att se över hur skolsköterskorna ligger till i sina basprogram och aktuella frågor som behöver diskuteras. Identifierade brister antecknas och uppföljningsansvar fördelas. Vi sätter en tidsplan för när det skall vara klart.

3.3 Rutin kring samarbete verksamhetschef EMI och rektor

När det gäller samarbetet mellan verksamhetschef EMI och rektor behövs det utarbetas en rutin för hur samarbetet skall ske och vilka områden som respektive funktion ansvarar för. Detta är viktigt eftersom det är rektor som är personalansvarig över skolsköterskan. Rektor har därmed ett patientsäkerhetsansvar till följd av att det är rektor som bestämmer hur resurserna för EMI skall se ut på respektive skola. Arbetsmiljö är direkt kopplat till avvikelser och patientsäkerhet.

Ett introduktionsprogram för nya rektorer kommer att utarbetas i samverkan mellan verksamhetscheferna på grundskolan, gymnasieskolan och EMI. Det ska innefatta hantering av långtidssjukskrivningar, vakanser, skolsköterskans arbetsuppgifter och vad som ska finnas på en skolsköterskemottagning. Introduktionsprogrammet kommer införas from hösten 2018.

4. Uppföljning

Åtgärderna i denna plan

- följs upp och dokumenteras löpande i de avstämningar som verksamhetscheferna har under läsåret.
- återrapporteras till nämnd i verksamhetsrapport i september och patientsäkerhetsberättelse i februari.

5. Uppföljning av egenkontroll 2017/2018

På de skolor som saknar medicinskt kylskåp kommer rektor bli informerad om att inköp av detta ska ske under detta läsår och att inköp skett kommer kontrolleras i augusti när skolorna startar.

Detta gäller även på de skolor som inte har brandsäkra journalskåp.

Verksamhetschefen EMIs arbetsbörda var våren 2017 extra påfrestande på grund av de avvikelser som hittades och den journalgranskning som gjordes. Egenkontroll har utförts under VT- 2018 och kommer att redovisas i årets verksamhetsrapport.

Basprogram för hälsobesök och vaccinationer Södertälje kommun

Gäller from augusti 2018

År	Skolsköterskans uppgifter	Skolläkarens uppgifter
VT- inför F-klass	Kontrollera med rektor och förskolepedagoger om eventuellt möte för barn med extra behov och stöd. Inhämta information från BVC om behov finns.	
F-klass	Bokar möte med BHV för att överta journalen 2 månader in på terminen. Upprättar journal inom rimlig tid. Medverka vid föräldramöte på höstterminen. Lämna ut blankett för hälsouppgifter och boka tid för besök i förskoleklass.	Går igenom BHV-journal och blankett från förskolelärarna för de elever som skolsköterskan bedömer kontrolleras ytterligare. Träffar de elever tillsammans med vårdnadshavare som avviker i någon bedömning
År 1	Inbjuder elev och vårdnadshavare till hälsobesök/hälsosamtal under hösttermin. Lämna ut blankett för medgivande för MPR-vaccination till vårdnadshavare(skicka med i kallelse). Medgivande av båda föräldrar. Tillväxt-, syn-, och hörselkontroll. Vaccination av MPR om vårdnadshavare gett sitt medgivande.	Träffar elever och vårdnadshavare vid behov
År 2	Hälsosamtal med elev. Tillväxtkontroll.	Träffar elever och vårdnadshavare vid behov
År 3	Eventuellt kontrollelever	
År 4	Hälsouppgift från vårdnadshavare och elev. Inhämta information från klasslärare. Hälsosamtal med elev. Tillväxt och ryggkontroll.	Träffar elever och vårdnadshavare vid behov
År 5	Flickor årsk 5 erbjudas HPV-vaccination Lämna ut blankett för medgivande av HPV-vaccination till vårdnadshavare. Eventuellt kontrollelever	
År 7	Hälsouppgift från vårdnadshavare och elev. Inhämta information från klasslärare. Hälsosamtal med elev. Tillväxt och ryggkontroll. Information utifrån yrkesmedicinskperspektiv vid behov.	Träffar elever och vårdnadshavare vid behov
År 8	Alla elever erbjudas vaccination mot stelkramp, difteri och kikhosta.	

	Lämna ut blankett för medgivande av dTp-vaccination till vårdnadshavare. Gå igenom journaler inför gymnasiet. Eventuellt kontrollelever.	
År 9	Eventuellt kontrollelever.	
Gy 1	Hälsouppgift från elev. Hälsosamtal med elev. Tillväxt och eventuell ryggkontroll. Riktade undersökningar/information utifrån yrkesmedicinskt perspektiv utifrån program som eleven valt. Spirometri på utvalda utbildningar.	Träffar elever och vårdnadshavare vid behov

Alla barn erbjuds vaccinationer enligt svenska barnvaccinationsprogrammet. Nyinvandrade barn och ungdomar erbjuds kompletterande vaccinationer upp till 18 års ålder.

Nyttillkomna elever som inte följt ordinarie program för hälsoövervakning erbjuds vid ankomsten tillsammans med vårdnadshavare ett hälsobesök med kontroll av tillväxt, syn, rygg (årsk 4) och hörsel. Vid behov erbjuds läkarundersökning.

Gäller det nyanlända barn och ungdomar som inte genomgått läkarundersökning efter ankomst till Sverige erbjuds läkarbesök.

Angående undersökningar kan det erbjudas generöst utanför basprogrammet efter överenskommelse.

Hälsobesök

Hälsobesöken är frivilliga, men varje barn har rätt till bästa uppnåeliga hälsa samt rätt till hälso- och sjukvård. Elev som inte kommer på hälsobesöken kan ha problem som han eller hon vill dölja, trots behov av stöd. Det är angeläget att på olika vägar försöka få kontakt med eleven för att försöka få klarhet i orsaken.

Om barn och vårdnadshavare uteblir från hälsobesöket i årkurs 1 två gånger utan att meddela återbud skickas brev hem. Om vårdnadshavaren inte hör av sig bestämmer skolsköterskan eventuellt tillsammans med skolläkaren om familjen ändå skall kontaktas för ännu ett erbjudande om hälsobesök. Stäm av med klassläraren och EHT hur närvaron ser ut vad gäller andra möten i skolan.